

CODE OF CONDUCT

Een richtlijn voor de bijeenkomsten van
Forum Interconnectie en Speciale Toegang (FIST)

Bijlage A bij Procedures

Forum Interconnectie en Speciale Toegang

Inhoud

Inleiding.....	2
Code of Conduct.....	4
Bijlage 1 - <i>Do's and Don'ts</i>	11
Bijlage 2 - <i>Werkwijze bij taskforces:</i>	13
Bijlage 3 - <i>Afstand nemen van informatie</i>	14

Inleiding

Stichting Forum voor Interconnectie en Speciale Toegang (FIST) heeft ten doel het verzorgen van een discussieplatform ter zake van interconnectie en bijzondere toegang tot telecommunicatienetwerken en andere relevante telecommunicatie activiteiten.

Het FIST is eind 1996 opgericht op initiatief van de voorganger van ACM en OPTA, de directie Toezicht Netwerken en Diensten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Het FIST faciliteert uitsluitend overleg tussen de Deelnemers voor zover dat past binnen bovenvermelde doelstelling binnen de kaders die voortvloeien uit het mededingingsrecht. Met het overleg wordt beoogd Deelnemers de mogelijkheid te geven om een praktische en eenduidige invulling te geven aan door middel van regulering opgelegde verplichtingen ten aanzien van te leveren diensten op het gebied van interconnectie en bijzondere toegang, ter bevordering van interoperabiliteit en marktwerking hetgeen ten goede komt aan de consument. Deelnemers bepalen zelfstandig hun marktgedrag, onder andere door het ontwikkelen van proposities waarmee zij zich onderling kunnen onderscheiden.

Op geen enkele wijze zal het FIST enige afstemming van marktgedrag faciliteren of bewerkstelligen of op enige wijze treden in discussies die zien op commerciële proposities van marktpartijen. Dat valt uitdrukkelijk buiten de taakomschrijving van het FIST. Het FIST zal toezien op de naleving daarvan door haar Deelnemers en wil met deze Code of Conduct daarvoor ook enige kaders geven. Uiteraard doet deze Code of Conduct geen afbreuk aan de individuele verantwoordelijkheid van de Deelnemers tot naleving van de toepasselijke mededingingsregels.

Deze Code of Conduct beschrijft de wijze waarop FIST omgaat met de regels van het mededingingsrecht.

Het mededingingsrecht richt zich op verschillende soorten gedragingen van ondernemingen. De volgende gedragingen van ondernemingen zijn verboden: op grond van het mededingingsrecht:

- **Afspraken of onderling afgestemde gedragingen** (waaronder begrepen uitwisseling van vertrouwelijke strategische of commerciële informatie) die de mededinging kunnen verhinderen, beperken, of vervalsen (kartels); en
- Misbruik van een **economische machtspositie**.

Deze Code of Conduct bespreekt uitsluitend de afspraken of onderling afgestemde gedragingen die verboden zijn op grond van artikel 101 VwEU / artikel 6 Mw.

De Code of Conduct dient als een richtlijn voor FIST-bijeenkomsten en geldt voor alle bijeenkomsten en contacten tussen Deelnemers onderling en het secretariaat in dit verband.

Consequenties van inbreuken op de Nederlandse en Europese mededingingsregels zijn groot. Overtreding van de mededingingsregels kan grote financiële gevolgen hebben voor FIST en haar deelnemers. Bij een geconstateerde overtreding kan de Autoriteit Consument en Markt (ACM) of de Europese Commissie boetes opleggen aan zowel de ondernemingsvereniging FIST als de individuele Deelnemers. Daarnaast kunnen persoonlijke boetes worden opgelegd aan natuurlijke personen die kwalificeren als feitelijk leidinggever en/of opdrachtgever.

Code of Conduct

Artikel 1 Doel en werkingssfeer

- 1.1 Deze Code of Conduct vormt de weerslag van een actief streven van FIST naar een sector – waarin haar deelnemers actief zijn en die korthedshalve wordt aangeduid als de sector voor telecommunicatie – die zich inzet voor de implementatie van wet- en regelgeving en daarmee de bevordering van de technische ontwikkeling van diensten ten gunste van afnemers en consumenten in de sector binnen de kaders van het mededingingsrecht. FIST bijeenkomsten beperken zich tot onderwerpen die vallen binnen de FIST doelstelling en bevatten geen onderwerpen die (mogelijke) tot gevolg hebben dat de mededinging wordt beperkt.
- 1.2 Doel van deze Code of Conduct is de kaders te geven waarin binnen FIST wordt gewerkt en daarmee te verduidelijken en te bevorderen dat het (Nederlandse en Europese) mededingingsrecht strikt wordt nageleefd door FIST en haar deelnemers.

Artikel 2 Definities

In deze Code of Conduct wordt verstaan onder:

FIST:	Stichting Forum Interconnectie en Speciale Toegang;
Bestuur:	het Bestuur van FIST;
Voorzitter:	de voorzitter van een bijeenkomst in FIST-verband;
Secretaris:	de secretaris van een bijeenkomst in FIST-verband;
Deelnemers:	de ondernemingen die aan FIST deelnemen en de deelnemers van een bijeenkomst in FIST-verband;

Artikel 3 Verantwoordelijkheid

3.1 Bestuur

Het Bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud en het toezicht op de naleving van deze Code of Conduct.

3.2 *Voorzitter en Secretaris*

De Voorzitter en de Secretaris van een taskforce-overleg waarborgen gezamenlijk de effectiviteit van, en controle op, deze Code of Conduct . Zij vervullen beide, onafhankelijk, een proactieve rol in het voorkomen, signaleren en beëindigen van mogelijke gedragingen in strijd met het mededingingsrecht. De Voorzitter en de Secretaris zijn in het kader van zijn taak verantwoording verschuldigd aan het Bestuur.

Artikel 4 Doelgroep

Deze Code of Conduct richt zich tot het Bestuur, de Voorzitter, de Secretaris en Deelnemers van het FIST en bij de (taskforce-)overleggen van het FIST (hierna ook aangeduid met de term ‘doelgroep’).

Artikel 5 Informatie

De Deelnemers zullen periodiek door de Secretaris inhoudelijk worden geïnformeerd over de inhoud van het mededingingsrecht en de invloed daarvan op hun activiteiten. Deze informatieoverdracht geschiedt door toezending van relevante informatie middels een digitale nieuwsbrief, en eventueel aanvullend documentatiemateriaal en/of voorlichtingsbijeenkomsten dan wel nadere uitleg bij de aanvang van de bijeenkomsten.

Artikel 6 Inhoud

- 6.1 Een ieder die tot de doelgroep behoort, is verplicht:
 - a. zich te onthouden van gedragingen die een inbreuk vormen op het mededingingsrecht;
 - b. zich te onthouden van uitlatingen in woord en/of geschrift waardoor de indruk kan worden gewekt dat FIST betrokken is bij gedragingen als onder a bedoeld;
- 6.2 Er worden geen onderwerpen geagendeerd waarvan vermoed kan worden dat de bespreking daarvan een mededingingsbeperkend karakter of mededingingsbeperkend gevolg kan hebben.
- 6.3 De Secretaris zorgt voor vooraf opgestelde agenda's en notulen van (taskforce)-overleggen.

Artikel 7 Deelname bijeenkomsten

7.1 Deelname

De deelname aan de bijeenkomsten is vrijwillig en staat open voor Deelnemers.

7.2 Uitsluiting

De taskforce-overleggen dienen op basis van objectieve, transparante en non-discriminatoire voorwaarden te worden georganiseerd. Iedere telecomaandieder kan deelnemer worden en is als deelnemer welkom bij FIST-bijeenkomsten. Niemand mag worden uitgesloten zonder dat daarvoor een objectieve, non-discriminatoire reden is. Tegen een beslissing tot weigering van het deelnemerschap staat beroep open bij het Bestuur.

7.3 Stopzetten bijeenkomsten

Tijdens bijeenkomsten wordt de vergadering stopgezet zodra mededingingsbeperkende onderwerpen besproken worden dan wel twijfel is over de vraag of een onderwerp mededingingsbeperkend is. Indien de vergadering wordt stopgezet of geschorst verlaten alle Deelnemers de vergadering.

7.4 Notulen en Presentielijst

De lijst van Deelnemers, bijgehouden aan de hand van een presentielijst, wordt opgenomen in de notulen van de bijeenkomst.

Van bijeenkomsten worden notulen gemaakt. De notulen dienen zorgvuldig te zijn opgesteld en een volledige weergave van de bijeenkomst te bevatten. Indien zich een situatie voordoet waarin een deelnemer (onverhoopt) informatie verstrekt die de mededinging kan beperken, dienen de overige Deelnemers te verklaren dat zij daarop niet inhoudelijk zullen reageren en zij zich van deze informatieverstrekking distantiëren. Deze verklaring dient in de notulen te worden opgenomen. Voorts dient bevestigd te worden (in de notulen) dat de desbetreffende informatie wordt vernietigd en/of genegeerd. De concept notulen worden aan de Deelnemers verzonden voordat zij worden vastgesteld.

7.5 *Audio-opnamen*

Tijdens bijeenkomsten kunnen audio-opnamen worden gemaakt. Deze opnamen zijn enkel bedoeld ter ondersteuning voor de Secretaris bij het opstellen van de notulen. Na goedkeuring en vaststelling van de notulen worden de opnamen vernietigd.

7.6 *Voorzitter*

De Voorzitter van de bijeenkomst ziet toe op een verloop van bijeenkomsten conform deze Code of Conduct. Hij ziet tevens toe op het tijdig opstellen en verspreiden van een agenda voorafgaand aan de bijeenkomst, het toelichten van de Code of Conduct bij de aanvang van de bijeenkomst, het bijhouden van een presentielijst van deelnemers tijdens de bijeenkomst en het tijdig opstellen en verspreiden van concept notulen na de bijeenkomst conform de FIST-procedures. Tevens ziet hij toe op goedkeuring van de notulen.

Artikel 8 Consultatie van de Secretaris en/of Voorzitter

8.1 *Consultatie*

Een ieder die tot de doelgroep behoort, kan de Secretaris en/of Voorzitter mondeling consulteren indien:

- a. ten aanzien van een voorgenomen gedraging, als bedoeld in artikel 6.1 onder a, twijfel bestaat of deze een inbreuk vormt op het mededingingsrecht;
- b. ten aanzien van een voorgenomen uitlating in woord en/of geschrift, als bedoeld in artikel 6.1 onder b, twijfel bestaat of deze een inbreuk vormt op het mededingingsrecht.

8.2 *Verstrekken van informatie*

Bij consultatie van de Secretaris en/of Voorzitter wordt aan hem alle relevante informatie verstrekt met betrekking tot de voorgenomen gedraging of uitlating, en eventueel inzage gegeven van relevante schriftelijke documenten.

8.3 *Advies van de Secretaris en/of Voorzitter*

De Secretaris en/of Voorzitter brengt advies uit waarover hij wordt geconsulteerd aan degene die daarom heeft verzocht.

De Secretaris en/of Voorzitter brengt zijn adviezen uit op een zodanige termijn als, gelet op de complexiteit van de zaak en het gewicht van de daarbij betrokken belangen, in redelijkheid van hem mag worden verwacht.

Artikel 9 Melding aan de Secretaris en/of Voorzitter

9.1 Melding

Een ieder die tot de doelgroep behoort, kan de Secretaris en/of Voorzitter een mondelinge melding doen, indien:

- a. ten aanzien van een gedraging, als bedoeld in artikel 6.1 onder a, achteraf wordt geconcludeerd dat deze een inbreuk vormt op het mededingingsrecht dan wel dat hierover twijfel bestaat;
- b. ten aanzien van een uitlating in woord en/of geschrift, als bedoeld in artikel 6.1 onder b, achteraf wordt geconcludeerd dat deze een inbreuk vormt op het mededingingsrecht dan wel dat hierover twijfel bestaat.

9.2 Verstrekken van informatie

Bij melding aan de Secretaris en/of Voorzitter wordt aan hem alle relevante informatie verstrekt met betrekking tot de gedraging of uitlating, en eventueel inzage gegeven in relevante schriftelijke documenten.

9.3 Instructies door de Secretaris en/of Voorzitter

De Secretaris en/of Voorzitter kan naar aanleiding van een ontvangen melding die instructies geven die hij met het oog op het doel van deze Code of Conduct in het belang van FIST noodzakelijk acht. Een ieder die tot de doelgroep behoort, is in FIST-verband gehouden deze instructies op te volgen.

Artikel 10 Geheimhouding

De Secretaris en/of Voorzitter is gehouden aan strikte geheimhouding c.q. anonimisering van gegevens die hij in de uitoefening van zijn functie heeft gekregen.

Artikel 11 Juridisch advies

De Secretaris en/of Voorzitter kan bij het uitbrengen van advies en het geven van instructies, indien hem dit in verband met de ingewikkeldheid van een zaak en het gewicht van de daarbij betrokken belangen, wenselijk voorkomt, extern juridisch advies inroepen na voorafgaand overleg met het Bestuur.

Artikel 12 Handhaving*12.1 Informatie uitwisseling*

De Secretaris en/of Voorzitter brengt door hem in de uitoefening van zijn functie verkregen informatie ter kennis van het Bestuur voor zover noodzakelijk in verband met de verantwoording. Daarbij wordt zoveel als redelijkerwijs mogelijk de anonimiteit gewaarborgd van degenen die daarom hebben verzocht en wordt mogelijke mededingingsrechtelijk gevoelige informatie niet verstrekt als dat niet nodig is voor het afleggen van de verantwoording.

12.2 Melding overtreding

Indien de Secretaris en/of Voorzitter een overtreding van deze Code of Conduct constateert of vermoedt, meldt hij deze terstond aan het Bestuur. Het Bestuur kan daarop beslissen of een onderzoek moet worden ingesteld.

12.3 Consequenties overtreding

In geval van overtreding van artikel 6.1 onder a en b van deze Code of Conduct draagt FIST zorg voor beëindiging van het gedrag. Het Bestuur kan daartoe alle noodzakelijke maatregelen treffen.

Overtreding van een bepaling van deze Code of Conduct door een ieder die tot de doelgroep behoort, in het bijzonder deelname aan een door het mededingingsrecht verboden gedraging, kan consequenties hebben voor deelname aan het FIST, beëindiging van deelname uitdrukkelijk daaronder begrepen. Hetzelfde geldt voor een ieder die tot de doelgroep behoort, in het geval hij heeft nagelaten een einde te maken aan een overtreding waarvan hij op de hoogte is of waarvan hij redelijkerwijs op de hoogte had kunnen zijn. De beroepsregeling opgenomen in art. 7.2 is van overeenkomstige toepassing op een beëindiging van de deelname.

Artikel 13 Inwerkingtreding

Deze Code of Conduct is onderdeel van de Procedures Forum Interconnectie en Speciale Toegang en treedt in werking met ingang van **datum vaststelling van deze procedures**.

Bijlage 1 - *Do's and Don'ts*

Wat mag wel worden besproken?

In FIST-bijeenkomsten kunnen niet-mededingingsgerelateerde onderwerpen worden besproken die bijdragen aan efficiënte bedrijfsvoering hetgeen ook ten goede komt aan eindgebruikers. Gedacht kan worden aan onderwerpen als:

- invulling geven aan verplichtingen uit wet- en regelgeving
- afspraken maken om praktische en eenduidige invulling te geven aan door middel van regulering opgelegde verplichtingen ten aanzien van te leveren diensten op het gebied van interconnectie en bijzondere toegang en ter bevordering van interoperabiliteit, zonder mededingingsbeperkende gevolgen.
- het ontwikkelen van gezamenlijke standpunten met betrekking tot (voorstellen voor) wet- of regelgeving of operationele uitvoering van regelgeving
- gedragscodes – op objectieve, non-discrimatoire en transparante wijze – toe te passen

Wat mag **niet** worden besproken?

Tijdens FIST-bijeenkomsten mogen geen onderwerpen worden besproken of mededelingen worden gedaan die als bedrijfsvertrouwelijk worden beschouwd. Er mag absoluut geen informatie worden verstrekt of gedeeld over de strategie of werking van de eigen onderneming. Ook mag deze informatie niet worden verstrekt om te polsen hoe de andere Deelnemers daarop reageren ('een balletje opgooien'). Het gaat daarbij om informatie waaronder (maar niet uitsluitend):

- (kost) prijs, capaciteit, voor het bedrijf belangrijke know-how, innovatie, (verdelen van) markten en-/of klanten etc.
- afspraken met het doel nieuwe ondernemingen van de markt te weren;
- (advies)prijzen, prijsstructuren (hoe de prijs is opgebouwd, uit welke elementen de prijs bestaat), (voorgenomen) prijswijzigingen of kortingen;
- (specifieke) klanten of het al dan niet ontplooiën van activiteiten voor een bepaald marktsegment of gebied;
- in welke gebieden klanten zijn verloren/gewonnen;
- concrete capaciteitseisen, investeringen of kosten;
- beleidsstrategieën of -plannen;
- introductie van nieuwe producten of prijsstructuren;
- reclameacties, promotie acties en (potentiële) klanten.
- etc.

Bovenstaande voorbeelden zijn niet uitputtend en zijn louter indicatief. Iedere keer dat een onderwerp tussen concurrenten wordt besproken moet worden nagegaan of daarvan een mededingingsbeperkend effect uit gaat. Daarvan is sprake als het partijen in staat stelt elkaars marktgedrag te voorzien, voorspellen en/of daarop te anticiperen.

Bijlage 2 - Werkwijze bij taskforces:

- De Code of Conduct dient als een **richtlijn voor FIST-bijeenkomsten** en geldt voor alle bijeenkomsten en contacten tussen de deelnemers in dit verband.
- **Alle FIST-deelnemers** zijn welkom bij iedere vergadering in FIST verband (vergaderingen van het Bestuur uitgezonderd).
- **Deelnemers onthouden zich van gedragingen of uitlatingen die een inbreuk vormen op het mededingingsrecht.**
- Voorafgaande aan de bijeenkomst wordt tijdig een concept **agenda** verzonden aan genodigden. Deze agenda vermeldt tijd en plaats van de bijeenkomst en de geagendeerde onderwerpen.
- Tijdens bijeenkomsten tekenen deelnemers een **presentielijst**.
- Tijdens bijeenkomsten kunnen **audio-opnamen** worden gemaakt, deze dienen enkel ter ondersteuning bij het opstellen van de notulen en worden na goedkeuring van de notulen vernietigd.
- Van bijeenkomsten worden concept **notulen** opgesteld, welke binnen een redelijke termijn na afloop van de bijeenkomst aan deelnemers wordt verzonden ter goedkeuring.
- Indien zich een situatie voordoet waarin een deelnemer (onverhoopt) informatie verstrekt die de mededinging kan beperken, dient in de **notulen** te worden opgenomen dat de andere deelnemers zich van deze informatieverstrekking **distantiëren**. Voorts dient bevestigd te worden (in de notulen) dat de desbetreffende informatie wordt **vernietigd en/of genegeerd**.
- De vergadering wordt **stopgezet** zodra mededingingsbeperkende onderwerpen besproken worden of twijfel is over de vraag of het een mededingingsbeperkend onderwerp betreft. Na het stopzetten van de vergadering verlaten de Deelnemers de vergadering en wordt in de notulen vastgelegd dat de vergadering op dat tijdstip is geëindigd..

Bijlage 3 - *Afstand nemen van informatie*

Afstand nemen van informatie die de mededinging kan beperken –
belang van goede notulen

Wat als je per ongeluk toch informatie verstrekt of ontvangen hebt?

Dan moet men zich uitdrukkelijk daarvan distantiëren en bevestigen dat de betreffende informatie vernietigd en genegeerd is.

Benader de Secretaris en/of Voorzitter indien informatie is medegedeeld die concurrentiegevoelig is.

Mocht onverhoopt door één van de partijen concurrentiegevoelige informatie worden medegedeeld dan dienen alle andere partijen daarvan uitdrukkelijk afstand te nemen. Zelfs het eenzijdig mededelen van informatie waarvan de andere partijen geen afstand nemen, kan voldoende zijn voor het oordeel dat er sprake is van een bijeenkomst met een mededingingsbeperkend gevolg.

In dat kader is het van groot belang dat tijdens iedere bijeenkomst notulen worden gemaakt. De notulen dienen zorgvuldig te zijn opgesteld en een volledige weergave van de bijeenkomst te bevatten. Indien zich een situatie voordoet waarin een deelnemer (onverhoopt) informatie verstrekt die de mededinging kan beperken, dient in de notulen te worden opgenomen dat de andere deelnemers zich van deze informatieverstrekking distantiëren. Voorts dient bevestigd te worden (in de notulen) dat de desbetreffende informatie wordt vernietigd en/of genegeerd.